

ПОКАЗНИКИ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ФУТБОЛІСТІВ КОМАНД-УЧАСНИЦЬ ЧЕМПІОНАТУ ЄВРОПИ 2012 РОКУ В ДИНАМІЦІ ІГРОВОГО ЧАСУ

Олесь Великий, Михайло Скіряк, Ігор Карпа

Львівський державний університет фізичної культури

Актуальність. Футбол належить до групи ситуаційних видів спорту швидко-силового характеру [4, 6]. Футболіст виконує переважно динамічну роботу перемінної інтенсивності веде безупинну боротьбу за м'яч з великим напруженням протягом тривалого часу, застосовуючи різноманітні рухи [1, 3, 7].

Підвищення інтенсивності змагальної діяльності супроводжується збільшенням обсягу переміщень та техніко-тактичних дій, однак не супроводжується підвищенням їх ефективності [2, 5].

У зв'язку з цим для раціональної побудови навчально-тренувального процесу необхідна кількісна та якісна оцінка рівня виконання техніко-тактичних дій гравцями різного ігрового амплуа в динаміці ігрового часу.

Мета дослідження – визначити показники виконання техніко-тактичних дій захисників команд – учасниць чемпіонату Європи 2012 року.

Методи та організація дослідження. Було використано такі методи: теоретичний аналіз відомостей наукової та методичної літератури і всесвітньої мережі Інтернет, педагогічне спостереження, методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Команди-учасниці чемпіонату Європи 2012 року в матчах турніру продемонстрували досить високі показники змагальної діяльності, що підтверджують результати, які ми отримали (табл. 1).

Таблиця 1

**Якісні показники техніко-тактичних дій команд-учасниць
чемпіонату Європи 2012 року в динаміці ігрового часу**

№	Команди	Показники коефіцієнта ефективності та браку техніко-тактичних дій гравців лінії захисту в динаміці ігрового часу					
		0–15	15–30	30–45	45–60	60–75	75–90
1.	Англія	67,8 (32,2)	74,3 (25,7)	66,4 (33,6)	75,1 (24,9)	62,4 (37,6)	70,7 (29,3)
2.	Італія	77,2 (22,8)	78,8 (21,2)	81,9 (18,1)	75,6 (24,4)	70,4 (29,6)	71,8 (28,2)
3.	Іспанія	85,7 (14,3)	79,3 (20,7)	82,9 (27,1)	75,2 (24,8)	80,9 (19,1)	82,3 (17,7)
4.	Німеччина	75,4 (24,6)	78 (22)	74,1 (25,9)	80,5 (19,5)	69,9 (30,1)	73,4 (26,6)
5.	Португалія	75,6 (24,4)	72,3 (27,7)	75,8 (24,2)	74,9 (25,1)	74,6 (25,4)	69,6 (30,4)
Середні показники		74,6 (25,4)	74 (26)	76,4 (23,6)	76,2 (23,8)	70,9 (29,1)	73,4 (26,6)

Примітка: в дужках вказано ТТД виконані з втратою м'яча (брак).

Найкращі показники виконання техніко-тактичних дій серед команд-учасниць чемпіонату Європи 2012 року в динаміці ігрового часу виявлено в матчах національної збірної Іспанії, показники ефективності виконання техніко-тактичних дій становив у першому періоді

85,7 % ігрового часу, у другому періоді – 79,3%, у третьому періоді – 82,9%, у четвертому періоді – 75,2%, у п'ятому періоді – 80,9%, у шостому періоді – 82,3%.

Високі показники виконання техніко-тактичних дій серед команд-учасниць чемпіонату Європи 2012 року в динаміці ігрового часу виявлено в матчах національної збірної Італії. Показники ефективності виконання техніко-тактичних дій становили у першому періоді 77,2 % ігрового часу, у другому періоді – 78,8%, у третьому періоді – 81,9%, у четвертому періоді – 75,6 %, у п'ятому періоді – 70,4%, у шостому періоді – 71,8%.

Показники ефективності виконання техніко-тактичних дій гравців збірної команди Німеччини в динаміці ігрового часу були в межах від 75,4 % у першому періоді та до 73,4 % у шостому періоді

Найнижчі показники ефективно виконаних техніко-тактичних дій в динаміці ігрового часу виявлено в матчах національної збірної Англії. Показники становили у першому періоді 67,8%, у другому періоді – 74,3%, у третьому періоді – 66,4%, у четвертому періоді – 75,1%, у п'ятому періоді – 62,4%, у шостому періоді – 70,7%.

Аналізуючи техніко-тактичні дії футболістів різного ігрового амплуа у динаміці ігрового часу, які подано в табл. 2, потрібно підкреслити стабільність кількісних та якісних показників виконаних техніко-тактичних дій в центральних захисників, коефіцієнт ефективності яких нижче за 79% не знижувався, а коефіцієнт браку вище 16,7% не зростає.

У крайніх захисників показники ефективності виконання техніко-тактичних дій становили в першому періоді 75,1 % ігрового часу, у другому періоді – 74,4 %, у третьому періоді – 75,6 %, у четвертому періоді – 79,3 %, у п'ятому періоді – 74,5 %, у шостому періоді – 80 %, при тому, що показники браку вище за 20,7 % не підвищувалися.

Таблиця 2

Показники коефіцієнта ефективності та браку техніко-тактичних дій гравців різного ігрового амплуа команд-учасниць чемпіонату Європи 2012 року в динаміці ігрового часу

Ігрові амплуа	Показники коефіцієнта ефективності та браку техніко-тактичних дій в динаміці ігрового часу(%)											
	0–15		15–30		30–45		45–60		60–75		75–90	
	КЕ	КБ	КЕ	КБ	КЕ	КБ	КЕ	КБ	КЕ	КБ	КЕ	КБ
Крайні захисники	75,1	24,9	74,4	25,6	75,6	24,4	79,3	20,7	74,5	25,5	75	25
Центральні захисники	83,2	16,8	83,2	16,8	85,7	14,3	86,6	13,4	79,5	20,5	80	20

Результати нашого дослідження свідчать про те, що еталонами європейського футболу, зокрема гри в захисті, є гравці збірних команд Іспанії, Німеччини та Португалії, які диктують сучасний стиль розвитку футболу в цілому світі.

Висновки. Теоретичний аналіз і узагальнення наукової та методичної літератури дає змогу говорити про те, що удосконалення техніко-тактичних дій висококваліфікованих футболістів, зокрема гравців лінії захисту, є передумовою в досягненні високих спортивних результатів.

Найкращі показники ефективності виконання техніко-тактичних дій серед команд-учасниць чемпіонату Європи 2012 року в динаміці ігрового часу виявлено в матчах національної збірної Іспанії, показники ефективності виконання техніко-тактичних дій становили у першому періоді 85,7 % ігрового часу, у другому періоді – 79,3%, у третьому періоді – 82,9% , у четвертому періоді – 75,2%, у п'ятому періоді – 80,9%, у шостому періоді – 82,3%.

Список літератури

1. Дулібський А. В. Тенденції розвитку сучасного футболу / А. В. Дулібський // Практикум з футболу : [Науково-методичні аспекти тренування футболістів : матеріали II Всеукр. наук.- практ. конф.] – Київ, 2001. – С. 5 – 7.
2. Журид С. Н. Исследование соревновательной деятельности футболистов высокой квалификации / Журид С. Н. // Практикум з футболу : [Актуальні питання підготовки футболістів : матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф.] – Київ, 2000. – С. 15 – 20.
3. Костюкевич В. М. Управление тренировочным процессом футболистов в годичном цикле подготовки : монография / В. М. Костюкевич. – Винница : Планер, 2006. – 683 с.
4. Максименко И. Г. Соревновательная и тренировочная деятельность футболистов : монография / И. Г. Максименко. – Луганск : Знание, 2009.– 258 с.
5. Сычев Б. В. Исследование соревновательной деятельности высококвалифицированных футболистов / Сычев Б. В. // Слобожанський науково-спортивний вісник : зб. наук. ст. – Харків, 2008. – № 4. – С. 111 – 115.
6. Шамардин В. Н. Моделирование подготовленности высококвалифицированных футболистов : учеб. пособ. / В. Н. Шамардин. – Донецьк : Пороги, 2002. – 201 с.
7. Czerwiński J. Tendencje rozwojowe gry w piłkę ręczną / Janusz Czerwiński // Współczesne koncepcje szkolenia w zespołowych grach sportowych / pod red. Janusza Czerwińskiego i Henryka Sozańskiego. – Gdańsk : AWFIS, 2004. – S. 167 – 175.